

Izhaja vsak petek ob 17.
Stane mesečno po pošti 5 Din,
v Celju po raznašalnih dostavljen-
na 5.50 Din, za inozemstvo 10 Din
Račun pri poštnem čekovnem
zavodu št. 10.666.

Novo Doba

Redakcija in uprava: Celje,
Strossmayerjeva ulica št. 1
pritličje, desno.
Telefon interurban št. 65.
Rokopisi se ne vračajo.
Oglasni po tarifu.

Štev. 67.

Celje, petek 19. oktobra 1934.

Leto XVI.

Celje se poslavlja od nesmrtnega kralja

Celje je v četrtek 18. t. m. še enkrat v globoki tugi počastilo spomin nesmrtnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je legel ta dan k večnemu počitku v božjem hramu na Oplencu.

Siva jesenska megla je ves dan pokrivala nebo. Vsi obrazi so razodevali težko žalost, vse misli so ta dan hitele k truplu Velikega kralja. Na mesto je legel oni mir, ki ga povzroča veličanstvo smrti. Trgovski, obrtni in industrijski obrati so bili ves dan zaprti, gostilne pa so zaprli od 8. do 10. in od 14. do 15. Popoldne so se zasvetile sveče in svetilke v nešteti oknih stanovanj in žalnih izložbah. Od 14. do 15. je bil v mestu ukinjen ves promet z vozili.

Ob 8. zjutraj je bilo žalno opravilo v župni cerkvi sv. Daniela, nato sta bila parastos in liturgija v pravoslavni cerkvi sv. Save in žalno opravilo v evangeljski cerkvi. Teh svečanosti so se udeležili zastopniki civilnih in vojaških oblastev in uradov, mestne in okoliške občine, društev in korporacij ter zelo mnogo občinstva iz Celja in okolice.

Za šolsko mladino so bila posebna cerkvena opravila, nato pa so bile v solah žalne svečanosti.

Veličastna komemoracija

Ob 14. so se zbrali na trgu pred mestnim poglavarstvom zastopniki vojske, civilnih oblastev in uradov, mestne in okoliške občine, društev in korporacij, Sokolstvo z naraščajskim praporom, gasilci s praporoma celjske in gabsrke čete, skavti s praporom in večtisočglava množica, ki je napolnila ves obširni prostor pred mestnim poglavarstvom. Na balkonu mestnega poglavarstva, ki je bil ves odet v črnino, je bil sredi zelenja, obdan s svetilkami, postavljen kip pokojnega vladarja z lovorovim vencom, za kipom je blestela v žarnicah velika črka »A I« s kraljevsko krono, vse pročelje pa je žarelo v žarnicah, ovitih v flor. Ob kipu je bila postavljena častna straža dveh Sokolov s sabljama in dveh gasilcev z bakljama, ob strani pa je gorela velika plamenica.

Ko je zatrobil gasilski rog z balkona, so združeni mešani zbori Celjskega pevskega društva, »Oljke« in »Celjskega Zvona«, pod vodstvom g. Šegule ob spremljevanju fanfar mogočno zapeli »Nagrobnico« v Beranovi harmonizaciji. Petje 200 pevcev in pevk se je globoko dojmilo vse nepregledne množice.

Nato je stopil na balkon g. dr. Ernest Kalan in spregovoril:

»Zvonovi zvonijo, topovi grmijo po širni tužni domovini!

Srca cele Jugoslavije so v tej uri na Oplencu, kjer sprejema zemlja najdragocenejšo žrtev, katero ji moremo dati: našega ljubljenelega, dobrega Kralja!

Devet strašnih dni je minilo, odkar je nehalo biti Njegovo plemenito sr-

ce! Devet dni polnih žalosti, joka in plakanja, in vendar še danes ne moremo izmisliti te strašne misli in pamet ne more doumeti globoke nesreče, ki nas je zadela. V nas prevladujejo samo čustva in zavest, da se je zgodilo nekaj strahovitega. Nad nami leži strašna življenska tragika, ki nam je vzela Kralja, kateri nam ni bil samo kralj, ampak nam je bil vsem človeško blizu, in katerega smo obdajali z ljubeznijo, ki jo čutimo v vsej veličini šele v tem trenutku, ko smo ga izgubili, kakor se tudi šele v tem trenutku zavedamo vse one neizmerno požrtvovalne ljubezni, katero je On gojil do nas vseh, do vsakega izmed nas.

Sestali smo se v poslednje slovo, da povemo, kako nam je težko in bridko, kako trpimo in žalujemo.

Toda besede so prenezadostne, da bi mogle razodeti, kako je v naših dušah, in telo, pretreseno od žalosti, je prešibko, da bi jih moglo izgovoriti. Zastajajo nam v grlu, in le topel bridki val bede, bolesti, solza in ihtenja se dviga v naših prsih.

S ponosom in srečo smo ga spremljali pred nekaj dnevi, ko se je podal na daljno pot preko Jadrana kot predstavitelj naše od njega ustvarjene in v 16-letnem delu od njega samega urejene in konsolidirane države, v Pariz, da jo pripelje v svet kot veliko, enakopravno, neodvisno, upoštevano in spoštovano, ko je šel po nove silne uspehe, ki pomenijo kronanje njegovega dolgoletnega naporenega dela za domovino.

Naš ponos in naša sreča sta se spremenila v žalost in bedo. Ali v kolikor se more v teh trenutkih trpljenja in obupa uveljaviti razum, si moramo reči, da ne bi bilo v pokojnikovem smislu, ako bi klonili v svoji prerazumljivi boli, temveč da se moramo tolažiti z mislijo, da je bil in da ostane Kralj Aleksander naš, samo naš in da tako, kakor se je vrnilo v domovino njegovo sveto telo, ostane pri nas tudi njegov duh, ostanejo pri nas sadovi njegovega požrtvovalnega življenskega dela, ki je bilo vse posvečeno samo domači zemlji, njeni veličini in njeni bodočnosti. V tem nadčloveškem nesebičnem delu, v njegovi neizmerni požrtvovalnosti je ono, kar nam ga je napravilo tako dragega.

Kralj Aleksander ni podedoval prestola, nastalega v mnogostoletnem razvoju in obdanega s tradicijami. On sam je prestol šele ustvaril s svojo trdno voljo, s silo svojega značaja in s svojo odločnostjo.

Že od nežne mladosti ga je vzgajal njegov blagopokojni oče Kralj Peter Veliki Osvoboditelj kot bodočega prvega delavca in prvega vojaka države. S 15 leti je vstopil kot priprost redov v šesti pešadijski polk in po šestih letih trde službe je šele postal podporočnik in obenem prestolonaslednik. Od tedaj dalje so vsa imena in vsi datumi, ki so pomembni v zgodovini našega osvobojenja in

uedinjenja, zvezani z njegovim delom, z njegovim imenom. V balkanski vojni ga najdemo kot armadnega poveljnika, kot zmagovalca pri Kumanovem. Šele 25-leten je prevzel kot regent vlado svoje domovine, ki je od onega dne dalje ostala v njegovih rokah.

Že po nekaj tednih njegovega vladanja se je pojavil strahovit požar svetovne vojne. Kot vrhovni poglavar srbske vojske se je udeležil vseh nadčloveških bojev proti velikanski premoči, je po sijajnih zmagah, pridobljenih z neštevilnimi, v človeški zgodovini do tedaj neznanimi junaštvi, delil s svojo vojsko albansko katastrofo. Delil je z vojsko bedo in prerorenje na Krfu, preстал z njo vse napore solunske fronte in izvojeval z njo slavno odločilno zmago na Kajmakčalanu ter se na njenem čelu vrnil kot zmagovalca v Beograd.

Našel je Srbijo opustošeno in razdejano. Našel je pa tudi izmučene jugoslovenske brate, ki so, ravnokar osvobojeni po junaštvu od njega povlečevane srbske vojske, hrepneli po združitvi s Srbijo.

Prvega decembra 1918 proklamira On uedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno edino, nedeljivo državo. V tej mladi neurejeni državi so se pojavile kmalu velike notranje težkoče, tem opasnejše, ker je bila še obdana od osvete željnih zunanjih sovražnikov. V teh letih je bila Kraljeva oseba ona točka, h kateri smo vsi dvigali svoje oči, od katere edino smo pričakovali ureditve in spasa.

On edini je znal sredi političnih strasti in sredi težkih bojev, polnih negativizma, najti pravo pot, ko je 6. januarja 1929 tako, kakor poprej na čelu vojske, prevzel sam nase vso odgovornost tudi za politično vodstvo.

In tako Ga vidimo na nadaljni poti ustvarjati mejnike, kakor so 3. oktober 1929, ko da naši državi tudi dejansko ime, ki izraža od njega ustvarjeno edinstvo naroda, 6. september 1930, jesenska ustava iz leta 1931., s katero priregne po izvršenem pomirjenju narod zopet k sodelovanju na državnih poslih.

V zunanji politiki Ga vidimo ustvariti sredi po viharju svetovne vojne še tako razburkanega evropskega morja Malo antanto, potem balkanski pakt, doživljamo njegove sijajne uspehe v zblizanju s sosednimi državami, uspehe, katere je znal in mogel doseči le On, ki je že kot poveljnik v bitki pri Kumanovem zapovedal svojim vojakom, da naj mislijo vselej na osvobojenje svojih bratov, da naj pa bodo napram premagnemu sovražniku človeški in milostljivi.

Le On je znal s svojo mirnostjo in ljubezljivostjo pretvoriti nekdanje sovražnike v prijatelje, da, zaveznike, le On je znal premestiti zaveštvo med bratskima jugoslovenskim in bolgarskim narodom, ustvariti po-

mirjenje in spravo, katero je kronal z obiskom v Sofiji.

On, ki je iz lastne izkušnje nadčloveških naporov poznal vso grozoto vojne, je bil prvi poklicani delavec za evropski mir, in On je s samo njemu lastno voljo in predanostjo, sposobnostjo in požrtvovalnostjo sprejel nase tudi to nalogo in jo izvedel.

V trenutku, ko se je kot predstavitelj spravljenega in združenega Balkana podal v Pariz, da tam nadaljuje in poglubi delo za evropski mir, ga je zadela zavratna morilčeva krogla.

Vsa veličina Njegovega duha in značaja je izražena v dejstvu, da je razumel iz vladarja, ovenčanega s slavo enega najznamenitejših vojsk vodij postati vladar miru, ki je s svojo krepko, zmage vajeno roko visoko dvignil pred vso Evropo zastavo sporazuma in sprave.

Zato pa za njim ne žaluje samo naša domovina, ampak vsa Evropa, ki se globoko zaveda, da je izgubila enega svojih najboljših, največjih, najzaslužnejših sinov in eno svojih največjih nad.

On je tisti, ki je preokrenil javno mnenje sveta o Balkanu in o naši državi.

On je storil iz male balkanske Srbije veliko, evropsko, moderno, kulturno, pravno državo, upoštevano in ugledno v vsem svetu kot faktor miru in reda.

On je kot pravi ženij hitreje prehodil prostor in čas, kakor drugi.

On je znal najti pravo pot in pravo odločitev in On je imel prav tedaj, kadar smo ga razumeli, in tudi tedaj, kadar ga nismo razumeli, ker nismo znali slediti Njegovemu širokemu pogledu in v svojih malih dnevnih skrbeh in prepirih ne pojmili, da je imel v obeh vedno le veliko sveto stvar Jugoslavije in hotel le veličino in sigurnost države, srečo državljanov in mir s sosedi.

Zato se zavedamo šele sedaj, ko smo ga izgubili, kaj nam je bil, ne samo nam vsem kot celoti, ampak vsakemu izmed nas, in kako zelo so naša srca z njim zrasla.

Zato se trgajo naša srca v brezmejnih žalosti in težkem obupu.

Svet je postal revnejši in mrzlejši, odkar Njega ni več.

Ali ob Njegovem grobu nam kipijo srca poleg neizmerno žalosti tudi neizmerno ljubezni do Njega in do tega, kar nam je zapustil, ljubezni do domovine, katero nam je ustvaril On, ljubezni do Njegovega naslednika mladega Kralja Petra II., ki se je učil od svojega blagopokojnega očeta že v nežnih otroških letih vestnosti in na njem imel najlepši vzgled strogega, požrtvovalnega pojmovanja vladarskih dolžnosti, o katerem smo prepričani, da je podedoval vrline in odlike, ki so napravile Njegovega blagopokojnega očeta tako Velikega

Ljubezen do pokojnega Kralja in do Njegovega naslednika nam nare-

Ves narod je spremil svojega velikega kralja k večnemu počitku

Truplo blagopokojnega kralja Aleksandra I. se je v noči na nedeljo vrnilo s križarko »Dubrovnikom« na jugoslovenski Jadran.

V Splitu

Ladja je prispela v nedeljo zjutraj v Split, ki je veličastno sprejel mrtvega kralja. Sprejema trupla se je udeležilo okrog 100.000 ljudi. Ljudstvo se je začelo zbirati že ob 4. zjutraj. Ob 5. so zavzele prostor vojaške čete, do 6. pa so prispeli h katafalku Nj. Vis. knez Arzen, maršal dvora general Dimitrijević in ostali člani suite, številni ministri, senatorji, poslanci in drugi. Kmalu po 6. so zadoneli prvi topovski strelci v pozdrav vračajočemu se mrtvemu vladarju. Z zvonikov vseh cerkva se je pa oglasilo turobno zvonjenje. Vse vojno brodovje naše, angleško, francosko in drugo je oddajalo ves čas prihoda častne strele. »Dubrovnik« je pristal v pristanišču točno ob 6.10. Na krov so se podali Nj. Vis. knez Arzen in drugi dostojanstveniki, narkar so opravili uradne formalnosti. Krsto so prenesli na pomol naši mornariški častniki in so jo ob 7. položili na katafalk v pristanišču. Cerkvene obrede je opravil najprej dalmatinski episkop Irinej. Med tem so letali nad pristaniščem aeroplani in metali na katafalk cvetje. Ob 7.20 je opravil blagoslovitev splitsko-makarski škof dr. Bonifačić. Nato so polagali vence in izrekli sožalja Nj. Vis. knezu Arzenu. Sledil je mimo hod ogromnih ljudskih množic. Mimohod je bil končan šele ob 10. Zbrani Sokoli in dostojanstveniki so potem dvignili krsto na ramena in jo prenesli na kolodvor, kjer je četa naših in francoskih mornarjev oddala zadnjo častno salvo. Episkop Irinej je opravil še poseben obred. Nato je zapustil vlak postajo in se odpeljal proti Zagrebu. Z njim so potovali tudi Nj. Vis. knez Arzen, maršal dvora, vojni odposlanci, ministri in drugi dostojanstveniki. Na vsej progi od Splita do Zagreba so se zbirale velike množice naroda, da izkažejo poslednjo čast nad vse ljubljenu vladarju.

V Zagrebu

Dvorni vlak, ki je vozil zemske ostanke blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, je prispel v nedeljo s poldrugurno zamudo v Zagreb, in sicer šele ob 23.10. Pred kolodvorom se je zbrala večtisočglava množica vse do Illice in napolnila vse dohode h kolodvoru. Računajo, da je bilo zbranih nad 50.000 ljudi. Na peronu državnega kolodvora so se med tem zbrali odličniki, generalite-

ta, deputacije itd. Ves kolodvor na peronski strani in dvorna čakalnica sta bila odeta v črnino. Ob progi so tvorili hrvatski kmetje in vojaki špalir z gorečimi plamenicami. Ko se je prikazal vlak na savskem mostu, so ga pozdravile sokolske fanfare, iz vseh cerkvenih stolpov so za-

večjim množicam izkazovanje časti pokojnemu kralju. Pred krsto je defiliralo nad 150.000 ljudi. Dvorni vlak s krsto pokojnega kralja je krenil v ponedeljek ob 13. ob ihtenju vse ogromne množice iz Zagreba proti Beogradu.

Pot mrtvega kralja Aleksandra I.

doneli zvonovi in zamolklo so grmeli topovi. Vlak je privozil v največji tišini na postajo. Ob sviranju državne himne so odprli vagon, krsto je dvignilo deset generalov in odličnih meščanov ter jo preneslo v dvorsko čakalnico. V popolni tišini se je slišalo samo ihtenje prisotnih. Po slovesni blagoslovitvi, ki sta jo opravila metropolit Dositej za pravoslavno in nadškof dr. Bauer za katoliško cerkev, so se poklonili najprej zbrani predstavniki najvišjih oblasti, nato pa nepregledne množice ljudstva. Defile ljudstva je trajal vso noč in še v ponedeljek dopoldne, tako da so morali krsto prenesti na trg pred kolodvorom. Le tako so omogočili

Zedinitelja iz Zagreba v Beograd je bila prav tako veličastna, kakor iz Splita v Zagreb. Na vseh postajah so se zbrale velike množice ljudstva, da se še enkrat poklonijo velikemu pokojniku. Na postaji v Sisku je bilo nad 20.000 ljudi. Na postaji v Slavonskem Brodu je bilo zbranih več kot 10.000 ljudi z djakovskim škofom Aksamovičem na čelu. Prav tako veličasten je bil sprejem pokojnikove krste v Capragu in v Sunji.

V Beogradu

Žalni vlak je bil v ponedeljek še daleč od Beograda, ko so se začele zbirati v Beogradu množice, da zadnjič

pozdravijo našega kralja. Vedno bolj se je večala množica in narasla končno na približno stopetdeset tisoč ljudi. Peron in dvorna čakalnica sta bila vsa v črnini. Okrog 23. je bila zbrana že vsa vlada, generaliteta z vojvodo Bojovićem na čelu, dalje so bili tu komandant garde Peter Živković, pomočnik vojnega ministra general Nedić, beograjski župan, poslaniki in konzuli ter cela vrsta drugih odličnikov.

Ob 23.25 je zadonelo povelje »Mirno!« in vlak je zavozil pred dvorno čakalnico, iz katere so izstopili: namestnik knez Pavle, težko preizkušena kraljica Marija, prvi adjutant pok. kralja general Ječmenić in drugi. Iz vlaka pa je izstopil knez Arsen s svojim spremstvom. Generali so odnesli krsto v čakalnico. Vse je zahtelo in stari borci niso mogli zadržati solz.

Iz čakalnice so odnesli krsto na galamrtvaški voz in v počasnem sprevedu mimo ogromnih, klečečih in plakajočih množic odpeljali v stari dvor, kjer je bila slavnostna dvorana izpremenjena v kapelo. Tu so postavili krsto na katafalk. Patriarh Varnava je ob asistenci številne duhovščine opravil molitve ter na koncu vzkliknil blagopokojnemu kralju Slava! Vsi so ponovili ta vzklik.

Tedaj je pristopila h krsti vsa potrta od žalosti kraljica Marija. Padla je na kolena in objela ter poljubila krsto. Vse je tedaj zahtelo. S solzami v očeh je nato pristopil h krsti knez Arsen. Tudi on je pokleknil in poljubil krsto in za njim vsi drugi: rumunska kraljica-mati, knez namestnik Pavle in drugi člani kraljeve rodbine, namestniki, ministri, generali in vsi drugi odličniki. Bolest je zapela svojo nepremagljivo pesem v nekdanji slavnostni dvorani.

Vsa naša prestolnica se je od trenutka dalje, ko je mrtvaški vlak pripeljal vanjo truplo velikega pokojnega vladarja, spremenila v žalno svetišče. Vse ulice, ceste in trgi, vse hiše, trgovine, gostilne, kavarne itd. so pričale s svojo črnino, svečami in slikami, da je ležal na mrtvaškem odru On, ki je pripeljal naš narod preko Kalvarije trpljenja v novo življenje. V torek in sredo so se zgrinjale od vseh strani ogromne množice državljanov in tujcev, da se poklonijo mrtvemu kralju ter ga spremijo na njegovi zadnji poti. Kdor pozna Beograd ob drugih časih, ga sedaj sploh ne bi mogel spoznati. Povsod nepopisno vrvenje in silna gneča ljudi, toda povsod tudi nenavadna tišina. Z obrazov vseh ogromnih stotisočev Beograjčanov in od drugod došlih množic se odraža resnost trenutka in globoka žalost. V torek so ves dan in vso noč dalje defilirale množice ob krsti velikega pokojnika. Vrstili so se prizori za prizori, drugi bolj ganljivi od drugih.

Med tem časom so pa prihajale v žalujočo prestolnico tudi neštete visoke pogrebne delegacije iz vseh prestolnic Evrope in drugod. Prihajali so visoki in najvišji gostje, od vladarjev in predsednikov do svetovno znanih državnikov, generalov, diplomatov, politikov, znanstvenikov in novinarjev. Beograd vseh teh množic ni mogel sprejeti v svoje okrilje in jim ni mogel nuditi ne zadosti prenočišč ne hrane, dasi so bili tudi v sredo ponoči vsi javni lokali ves čas odprti. Toliko gostov Beograd še nikoli ni imel in jih zlepa tudi ne bo.

Veliki kralj na zadnji poti

Turoben je bil v četrtek Beograd že v ranih urah, ko še ni posijala nanj svetloba dneva, turoben, ali tudi že poln premikajočih se množic, ki so se zbirale v formacije za udeležbo pri pogrebu, ali pa v špalir, ki se je razvrstil ob vsej poti žalostnega spreveda. Stotisoči so kljub dežju in mrazu vztrajali vso noč na ulicah. Pred saborno cerkvijo, preko ulice Kneza Mihajla in Nemanje do Wilsonovega trga

kuje, da hočemo vse svoje dejanje urediti v Njegovem duhu, da hočemo tako, kakor je On postavil vse svoje delo v službo domovine, tudi mi zapostaviti vse drugo in združiti vse svoje moči, da izpolnimo Njegovo sveto sporočilo, katero nam je zapustil z zadnjim vzdihom umirajočega življenja:

»Čuvajte mi Jugoslavijo!«

Ko se v neizrečni tugi klanjamo globoko pred Velikim blagim pokojnikom in se zavedamo z neutožno bolelostjo, da so belemu orlu, ki nam je prinesel osvobodjenje in uedinjenje, omahnila strta krila, nam je v tolažbo edino zavest, da nam je ostavil sadove svojega dela, in da se pojavlja na obzorju drug, mlad orlič.

Sprejemamo ga z ono ljubeznijo, ki bo naših srcih plamtela večno za Njegovega blagega prednika, in ute-

ho hočemo iskati v tem, da se združimo okoli njegovega prestola in se trudimo vselej ravnati po blagopokojnikovih vzvišenih načelih.

V svoji pretreseni duši globoko razumemo in delimo bol Njegovega Veličanstva Kralja Petra II., Njega Veličanstva Kraljice in vsega Kraljevskega doma, ker trepečejo v isti boli tudi naša neutolažljiva srca. Kakor nas vse brez razlike družita bol, tako nas bo tudi družil neizbrisni trajen spomin na Velikega vladarja, prvega, največjega in najboljšega Jugoslovena!

O, naša domovina, zemlja naša, odslej, ko boš hranila Njega, nam boš še milejša in svetejša!

Ti, naš presvitli, ljubljeni, zlati Kralj, pa sprejmi iz naših obupanih src in iz našega ihtenja naše zadnje pozdrave!

V duši nam ostane blag smehljaj,

ki smo ga videli še v smrti na Tvojem bledem licu, in pri Tebi ostane naša neminljiva hvaležnost!

Večna Slava nepozabnemu Viteškemu Kralju Aleksandru Zedinitelju!

Množica, ki so jo v silni bolesti obile solze, je počastila spomin Velikega kralja z mogočnimi klici »Slava!«, železničarska godba je zaigrala državno himno, z Miklavškega hriaba pa je zadonelo 21 strelav iz topičev. Gasilski rog je oznanil konec pretresljive žalne svečanosti, kakršne Celje še ni videlo.

Sledila so žalna opravila v župni cerkvi sv. Daniela, pravoslavni cerkvi sv. Save in evangelijski cerkvi ob udeležbi predstavnikov in velikega števila prebivalstva. Ob koncu opravil so oddali častni vodi vojakov ob 15. pred vsemi tremi cerkvami po tri salve v čast nesmrtnemu vladarju.

pred postajo so stali potrpežljivo, zavzemajoč vse pločnike širokih cest in ulic. Samo Wilsonov trg je bil deloma prazen. Krsta z zemskimi ostanki velikega kralja je bila prenešana že opolnoči v saborno cerkev, v kateri so svečeniki vso noč opravljali žalne molitve. Cerkevni zbori so peli psalme v zadnje slovo ljubljenu vladarju. Svečana liturgija, celebrirana po patriarhu Varnavi, ob asistenci vseh škofov, je trajala do 8:45. Od tega trenutka dalje so pričele oddajati žalne svečanosti vse radio-postaje Jugoslavije, Italije, Avstrije, Nemčije, Belgije, Bolgarije, Danske, Francije, Luksemburške, Poljske, Rumunije, Madžarske in Češke.

V saborni cerkvi je govoril ob navzočnosti visokih žalnih gostov patriarh Varnava čudovite in pretresujoče besede v spomin očetu očetnjave. Napočil je najpretnesljivejši trenutek. Častniki so dvignili krsto, da jo prenesejo iz cerkve na lafeto, ki je stala zunaj pripravljena. S kraljevskega prestola se je tedaj dvignil Nj. Vel. kralj Peter II., ki je prisostvoval pogrebu v sokolskem kroju, za njim pa so se pripravili za formiranje v spreved kraljica vdova Nj. Vel. Marija, Nj. Vis. knez-naměst. Pavle, Nj. Vis. knez Arzen, Nj. Vel. kralj Karol, Nj. Vel. kraljica-mati Marija rumunska, Nj. Vis. princ Jurij angleški, Nj. Vis. princ Ciril bolgarski, Nj. Vis. princ Nikolaj rumunski, Nj. Vis. vojvoda Spoletski in predsednik francoske republike Lebrun. Pred cerkvenim vhom so se oglasili turobni glasovi žalne koračnice. V opisanem vrstnem redu so se razvrstili visoki pogrebci, med zvonjenjem zvonov in zvoki žalne koračnice, za Nj. Vel. kraljem Petrom II. v pogrebni spreved za krsto velikega pokojnika.

Letala so krožila nad cerkvijo v zadnji pozdrav mrtvemu kralju. Na cestah in ulicah so se zganile stotisočglave množice. Vse oči so se obrnile proti saborni cerkvi. Žalni spreved so otvorili gojenci vojaške akademije, katerim je sledil poveljnik pogrebnega spreveda armadni general Tomić s svojim štabom. Sledili so oddelki kraljeve gardne konjenice in v četverostopih praporščaki vseh jugoslovenskih polkov. Kapela sedmega pehotnega polka je igrala žalno koračnico. Sledila je nato kot prva izmed tujih čet stotnja Francozov, in sicer 250 mož verdunskega pehotnega polka, 200 mož mornarice, četa gojencev vojaške akademije iz St. Cyra, oddelek angleških mornarjev sredozemske mornarice, odposlanstvo rumunskih planinskih polkov, kakor tudi rumunskega konjeniškega polka kraljice Marije. Posebno pozornost je vzbujala četa 130 mož garde predsednika turške republike Mustafa Kemala paše. Nato je sledila grška mornariška četa s svojo zastavo in bataljon 18. pehotnega polka s čeladami na glavah.

Na vseh krajih in koncih so fotografirali in filmski operaterji posneli spreved in žalne obrede. Sledili so nato dalje v sprevedu francoski bojovníki z redom Karadjordjeve zvezde. Dva gardna častnika sta peljala črno pregrnjene konja pokojnega vladarja, ki je spremljal svojega gospodarja tudi v vseh bojih. Na 15 tovornih avtomobilih so se vozili nato venci, osem vagonov vencev so pa morali poslati že naprej na Oplenac. Vsega skupaj je prispelo 15.000 vencev, med njimi 150 srebrnih.

Nepregledne so bile kolone Sokolov. Nato so nosili Sokoli vence kralja Jurija angleškega, kralja Borisa bolgarskega ter italijanskega, švedskega, norveškega, albanskega, holandskega kralja ter državnih predsednikov Masaryka, Moscickega, Hitlerja, Horthyja itd. Nato je korakalo 500 pevcev s pevci društva »Obilica« na čelu. Sledili so najvišji zastopniki vseh jugoslovenskih veroizpovedi z zagrebškim nadškofom dr. Bauerjem na čelu. Poleg njega je korakal njegov koadjutor dr. Stepinac, za njima katoliški škofi, reisu-ulema Maglajić, škof dr. Popp, vrhovni rabin dr. Aikalaj in končno svečeniki naših budhističnih Kalmikov. Nadalje je korakalo 200 pravoslavnih duhovnov s škofi in patriarhom Varnavo kot cerkvenim voditeljem pogreba.

Za patriarhom je korakal šef generalnega štaba general Nedić s kraljevo krono na blazini. Admiral Prica je nosil žezlo, general Lazić državno zlato jabolko, general Krstić kraljevi barjak in general Jurišić kraljev meč. Potem je sledila lafeta s krsto velikega pokojnika. Za lafeto so se razvrščali člani kraljeve hiše z Nj. Vel. kraljem Petrom na čelu, kralj Karol, princ Jurij, Lebrun, princ Ciril, general Göring, princ Nikolaj in vojvoda Spoletski.

Za državnimi šefi in posebnimi delegati so korakali vojvoda Bojović, generali in admirali, ministri, senatorji, narodni poslanci, razni drugi dostojanstveniki, marseilleski župan Ribot, policijski prefekt Lazarević, predsedniki vrhovnih sodišč, guverner Narodne banke, generalni direktor državnih monopolov, bivši ministrski predsedniki in ministri, gardna kapela in naposled so se razvrstile organizacije in korporacije.

Ob 10. je dospel ogromni žalni spreved, kakršnega zgodovina skoraj ne pozna, pred glavni kolodvor. Zopet so krožili čisto nizko po zraku aeroplani in trosili na trg cvetlice. Krsta je bila nato prenešana z lafete na majhen katafalk in obstopljena od častnikov garde. Oglasila so se povelja in pričela se je zadnja defilacija vojske z vojnim ministrom Milovanovićem na čelu.

Poleg krste so se razvrstili razen kraljeve rodbine zastopniki tujih suverenov. Med žalnimi glasovi godb so korakali mimo oddelki vseh polkov naše države. Ob 11.25 so generali in člani vlade dvignili krsto in jo prenesli na kolodvor v že pripravljeni vagon. Kmalu nato se je pričel vlak tiho pomikati dalje. Molče z najglobljim spoštovanjem in najglobjo žalostjo so se ozrle oči vseh za odhajajočim vlakom. S tem so bile zaključene grandiozne žalne svečanosti ob pogrebu našega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v naši žalujoči prestolnici.

Točno ob 11.30 se je odpeljal dvorni vlak s krsto pokojnega kralja na pot proti Mladenovcu. V dvornem vlakcu so bili: Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. knez Pavle, Nj. Vis. knez Arzen, Nj. Vel. rumunska kraljica mati Marija, Nj. Vel. kralj Karel, kneginja Olga, princesa Marina, nadvojvodinja Ileana, angleški princ Jurij Kentski, rumunski princ Nikola, predsednik francoske republike Lebrun, Duca di Spoletu, tuje delegacije, ki so se udeležile pogreba v Beogradu, vsi člani

kraljevske vlade, predsedništvo senata in Narodne skupščine, senatorji in narodni poslanci, generaliteta in diplomatski zbor.

Takoj po odhodu vlaka iz Beograda ga je sprejela ob progii v gostem špalirju ogromna množica prebivalstva s periferije prestolnice, s Senjaka in Topčiderskega brda, ki je že od ranega jutra nestrpno čakala, da izkaže poslednjo čast svojemu ljubljenu kralju. Narod, ki je čakal poleg proge, je z mahanjem rok pozdravljaj poslednjič svojega kralja. Na obrazih vseh se je videla globoka žalost. Ljudje so glasno ihteli. Enaki prizori so se pojavljali na topčiderski postaji, na Rakovici, v Kijevu in Kneževcu, kjer so nepregledne množice ljudstva klečale ob progii. Na železniški postaji v Resniku je imelo ljudstvo v rokah goreče sveče in črne zastave. Jokalo je mlado in staro,

ce. V Topoli onemi sleherni glas, v cerkvah pod zvoniki čakajo, da zamajejo zvonove v poslednji pozdrav kralju, ki je tolikokrat vsako leto prihajal med tamkajšnje ljudstvo, ki ga je vselej radostno sprejemalo, a sedaj čaka zrušeno, kakor da je izgubilo vse, kar more biti človeku vzvišenega, dragega. Nenadoma se oglasi trobenta z ukazom: Mirno! Strumno se vzravna vojaki v špalirju od Topole vse do vrh griča, do Oplenca. In zopet molk. Vsa Šumadija, ki jo je z Oplenca videti tako prelestno, ko solnce sije po njej, je zavita v svojo kopreno. Še pet minut in tedaj se oglasijo hkrati vsi topolski zvonovi s svojo mirno veličastno naravo pesmijo.

Spreved je prispel v Topolo. Topovi grme, jate letal krožijo okrog cerkve, narod pade na kolena. Ogromna množica je kakor okamenela. Ko pa je zagledala Nj. Veličanstvo mladega kralja Petra II., sedečega med njegovo materjo kraljico Marijo in rumunsko kraljico vdovo Marijo, je pričela množica spontano vzklikati: Živel naš kralj Peter II.!

Vse do cerkve na Oplenca je stal gost špalir na obeh straneh poti: na levi zastopniki občin z venci, viteška društva, deputacije posameznih srezov, četniki, gasilci, Sokoli in druge korporacije, na desni vojaštvo, konjenica kraljeve garde s pomočnikom komandanta generalom Maksimovićem, drugi pehotni polk, peti konjeniški polk, in ob koncu na obeh straneh artiljerija. Na ploščadi pred cerkvijo so bili zbrani komandant II. armije general Josip Kostić, komandant šumadijske divizije general Stojanović, ban dunavske banovine Dobrica Matković, več osebnih prijateljev pokojnega kralja in veliko število svečnikov.

Polagoma se vzpenjajo vozovi prav do cerkve. Dolga je vrsta avtomobilov z vsem velikim spremstvom jugoslovenskega vladarja. Ostali so pred cerkvijo. Gardni častniki dvignejo križ in koljivo, vojaki tovariši Viteškega kralja — vsi z redi Karadjordjeve zvezde na prsih — pa so krsto s svojim bivšim najvišjim poveljnikom odnesli na visok katafalk sredi božjega hrama. Za njimi je stopal mladi kralj Peter II., poleg njega njegova mati, vzvišena kraljica, knez Arzen, kraljevi namestniki, kneginja Olga, rumunski kralj Karol II., rumunska kraljica mati Marija, angleški princ Jurij, vse tuje delegacije, vsa vlada z Narodnim predstavništvom. Že so položili krsto na katafalk in poleg nje prižgali voščenko. Oglasijo se pevci, svečeniki molijo. Četrť ure traja poslednje opelo.

Kraljevi soborci tedaj zopet dvignejo krsto in se napotijo v kripto, še nekaj korakov in krsta je ob grobu. Položili so jo na deske, preko katerih so visele dolge črne vrvi. Svečeniki molijo. Patriarh Varnava prosi milosti in dušnega miru za pokojnega vladarja. Neizmerna žalost odseva z lic vseh prisotnih, komaj se še držijo na nogah. Ko da jih nikoli ne bo konec jim polzijo solze po licih. Svečeniki pojejo: Aleluja! Večnaja pamjat! Stari borci za križ častni in svobodo zlato spuščajo junaka nad junaki. Vse joče, stoka. Strašno je to poslednje slovo. Srca ginejo od bolesti.

Nad cerkvijo, prav tik nad kupolami so tedaj zabrnili motorji 110 težkih vojnih letal. Iz letal so padali venci in cvetje. Še poslednje slovo od kralja-mučenika in grob se zapre. Nanj so položili težko, masívno ploščo iz oniksa, nalomljenega tam za Pečjo, ki so jo izklesali topolski kamnoseki. Na plošči se blešči trdo izklesan velik napis:

Aleksander I.
Kralj Jugoslavije
1888—1934

Le še tri kilometre je daleč do Topole. Baš so na mostu preko Korači-

Organizatorji

za socialno zavarovanje se iščejo za vse sreze Slovenije proti primernemu mesečnemu honorarju. Lastnoročno pisane ponudbe z dosedanjim delovanjem se naj pošljejo pod »Organizatorji« na naslov »Aloma Company«, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2

Stanovanje

2 sobi s kuhinjo oz. 1 velika soba s kuhinjo išče zakonski par brez otrok, s 15. XI. ali 15. XII. 1934. Plača tudi polletno naprej. Naslov v upravi lista.

Podpisana obžalujem vse besede, ki sem jih izrekla o gospodu **Rozmanu** iz Laške vasi pri Štorah.

Rezi Smole**Z zelo lepi sobi**

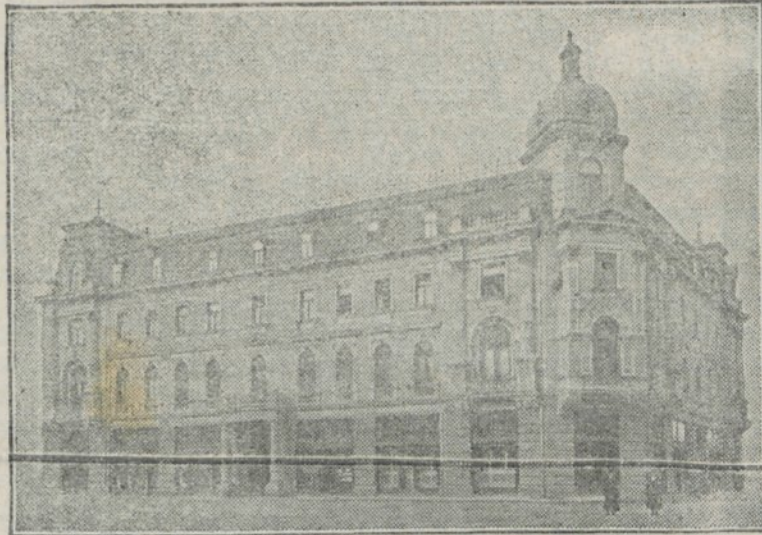
z lepo okolico v centru mesta, poseben vhod z balkonom in elektriko, mebljovani ali prazni, se takoj oddata v najem. Naslov v upravi lista.

Celjska posojilnica d. d. v Celju**V LASTNI HIŠI
NARODNI DOM**

Glavnica in rezerve nad
Din 14.000.000.—

**Kupuje in pro-
daja devize in
valute**

Izdaja uverenje za
izvoz blaga

Sprejema hranilne
vloge na knjižice in
tekoči račun ter nudi
za nje popolno var-
nost in ugodno
obrestovanje

Podružnici:
Maribor, Šoštani

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Pred zimo si nabavite pravočasno in
po nizkih cenah:

Šivane in druge odeje

Trgovski dom Sternecki Vam nudi:

- Din 90'— šivane odeje iz kotona in ruša
- Din 125'— šivane odeje iz finega klota
- Din 30'— flanel odeje
- Din 150'— volnene odeje
- Din 47'— konjske odeje
- Din 206'— odeje za na voz in avto

Oglejte si ogromno zalogo gornjih odej
v trgovini. Nizke cene, a dobra kakovost!

C E L J E**Franjo Dolžan** Celje

Za krasijo
Telefon 245

kleparstvo, vodovodne instalacije, strelovodne naprave
Prevzema vsa v zgoraj navedena stroka spadajoča dela in popravila — Cene zmerno — Postržba točna in solidna

Za šolo

kupite knjige in vse druge potrebščine pri
K. Goričar vdv., Celje, Kralja Petra c. 7
Knjigarna in veletrgovina s papirjem

Velika izbira! Nizke cene!

Zahvala

Prav pristržno se zahvaljujema vsem, ki so najino nepo-
zabno pokojnico, ženo oziroma mater, gospo

Pavlo Stanič

spremili na njeni zadnji poti in povili krsto s cvetjem. Enako
se zahvaljujema vsem, ki so se naju ob tej žalostni priliki
spomnili ustmeno bodisi pismeno.

Celje, 19. oktobra 1934.

Žalujoča Ivan in Janko Stanič

Priporoča se
specijalna trgovina premoga
koks in drv

**Franjo Kalan
Celje**

Vedno v zalogi vseh
vrst premog, koks, bu-
kova in mehka drva po
najnižji ceni. Vprašajte
pred nakupom za cene

Solčno 4 sobno stanovanje

z lepim vrtom se s 15. oktobrom po zmerni
ceni odda. Vpraša se v Celju, Gregorčičeva 1

Učenc

se sprejme. Haselbach, avtodelavnica,
Celje

Najlepše stavbišče ob cesti

Cesta na grad se proda. Naslov v upravi
lista.

Mlekarna

moderno urejena, dobro upeljana, se zaradi
selitve proda. Ponudbe na upravo lista pod
»Takojšnji prevzem«.

Opremljena soba

se poceni odda. Celje, Narodni dom
I. nadstropje

Meblovana soba

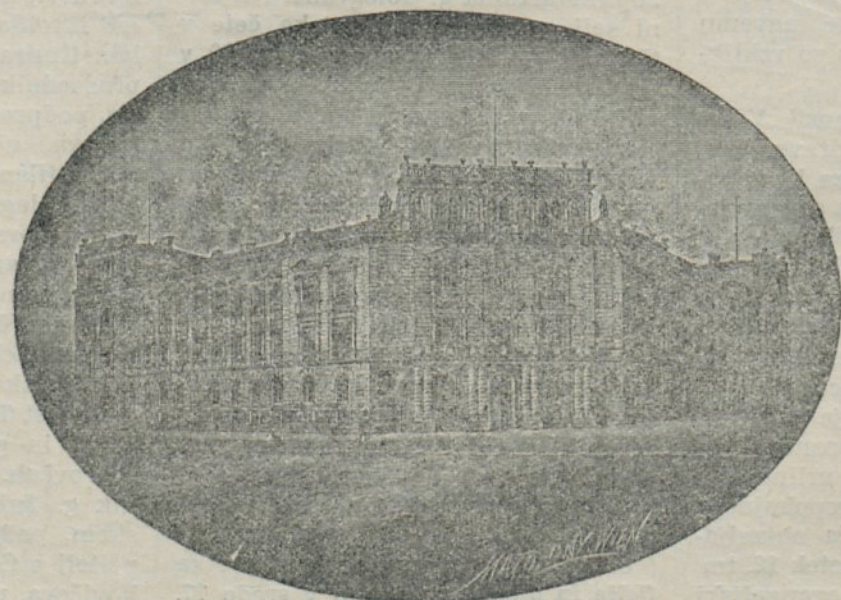
popolnoma separirana, s hrano se odda takoj.
Poizve se v upravi »Nove Dobe«

Oglašujte v „NOVIDOBI!“

Ustanovljena leta 1864.
Pod stalnim državnim nadzorstvom

Celjska mestna hranilnica

v CELJU, KREKOV TRG (v lastni palači pri kolodvoru)

Za hranilne vloge
jamči poleg pre-
moženja hranilnice
še mesto Celje
z vsem premože-
njem in vso davčno
močjo

Novim hranilnim
vlogam je takojšnja
izplačljivost v go-
tovini s posebno
uredbo brezpogoj-
no in v vsakem
primeru zajamčena